Käytössä 14.12.2017 alkaen.

1. Takausvastuun laajuus ja takauskäsitteet

1.1. Takaus tarkoittaa sitoumusta, jolla sitoumuksen antaja (takaaja) ottaa vastatakseen velkojalle toisen henkilön (velallisen) velvoitteesta (päävelasta).

1.2. Päävelka tarkoittaa yhden tai useamman velan tai pankin muun saatavan pääomaa, korkoja, viivästyskorkoja, pankin palveluhinnaston mukaisia maksuja ja palkkioita, muita kuluja ja maksuvelvoitteita.

Päävelka voi olla velkasitoumus, takaussitoumus, pankkitakauksen vastasitoumus tai muu velvoite. Jos päävelka on limiittityyppinen velka, jonka määrä voi vaihdella sovittuun ylärajaan eli limiittiin asti, takaaja vastaa sovitun limiitin lisäksi limiittisopimuksen mukaisista maksuista sekä mahdollisista limiitin ylityksistä ja ylityskoroista.

1.3. Yksityistakaajalla tarkoitetaan takauksen antanutta luonnollista henkilöä. Muuna kuin yksityistakaajana pidetään velallisena olevan yhteisön tai sen emoyhteisön taikka säätiön toimielimiin kuuluvaa henkilöä sekä henkilöä, jolla on omistukseen perustuva vaikutusvalta velallisena olevassa yhteisössä tai sen emoyhteisössä.

1.4. Omavelkainen takaus tarkoittaa takausta, jossa takaaja vastaa päävelasta kuten omasta velastaan. Pankki voi vaatia takaajalta suoritusta heti, kun päävelka on joko kokonaan tai osittain erääntynyt.

1.5. Yhteisvastuullinen takaus. Jos useampi kuin yksi takaaja on antanut saman päävelan vakuudeksi takauksen, kukin takaaja vastaa pankille koko päävelasta, jollei vastuunjaosta ole kirjallisesti muuta sovittu. Jos takauksen rahamäärä on rajoitettu, kukin takaaja vastaa velan maksamisesta takaamaansa määrään saakka, kunnes velka on kokonaan maksettu. Yhden takaajan velkojalle suorittama päävelan lyhennys ei alenna toisen takaajan vastattavaksi kuuluvaa määrää, jos velkaa on tämän lyhennyksen jälkeen vielä maksamatta vähintään se määrä, josta toinen takaaja vastaa.

1.6. Erityistakaus tarkoittaa takausta, jossa takaaja vastaa pankille vain takaussitoumuksessa yksilöidystä yhdestä tai useammasta päävelasta.

1.7. Yleistakaus tarkoittaa takausta, jossa takaaja vastaa pankille kaikista takaussitoumuksessa mainitun velallisen pankilta saamista nykyisistä ja tulevista pääveloista. Päävelka voi tällöin olla esimerkiksi velallisen velka- tai takaussitoumukseen taikka pankkitakauksen vastasitoumukseen perustuva velvoite.

Yleistakauksessa takaajan vastuu rajoittuu kuitenkin aina takaussitoumuksessa määriteltyyn rahamääräiseen ylärajaan ja niihin päävelkoihin, jotka syntyvät takaussitoumuksessa sovittuna aikana.

1.8. Täytetakaus tarkoittaa takausta, jossa takaaja vastaa pankille siitä osasta päävelkaa, jota ei saada perittyä ensisijaisessa vastuussa olevan pantin arvosta. Täytetakauksen antanut vastaa päävelasta vain, jos pankki ei saa riittävää suoritusta päävelan ensisijaiseksi pantiksi annetusta omaisuudesta.

Jos täytetakaaja allekirjoittaa täytetakaussitoumuksen ennen kuin ensisijaisen pantin omistusoikeus on siirtynyt pantinantajalle, täytetakaus tulee voimaan, kun pantinantaja on pantannut ensisijaisen pantin pankille ja panttaus on tullut voimaan.

Täytetakauksessa takaajan vastuu ei lisäänny, vaikka ensisijaista panttia vastaan myönnettäisiin lisävelkaa tai se vaihdettaisiin, ellei takaaja anna tähän suostumustaan.

1.9. Takautumisoikeus tarkoittaa takaajan oikeutta periä velalliselta se määrä, jonka takaaja on maksanut takauksen perusteella. Takautumisoikeus tarkoittaa myös takaajan oikeutta periä toisilta takaajilta näiden osuus maksamastaan määrästä.

2. Takaajan ilmoitusvelvollisuus

Takaajan on ilmoitettava pankille viivytyksettä nimensä ja osoitteensa muutoksista. Pankki toimittaa takaukseen liittyvät ilmoitukset takaajalle pysyvällä tavalla. Pysyvällä tavalla ilmoittamisella tarkoitetaan tiedon antamista OP-verkkopalveluissa tai kirjallista ilmoitusta osoitteeseen, joka on ilmoitettu pankille tai Väestörekisterikeskukselle.

3. Päävelan muutosten vaikutukset takausvastuuseen

3.1. Erityistakaus

Jos päävelan ehtoihin tehdään velallisen vastuuta lisäävä muutos, pankin on pyydettävä erityistakaajalta kirjallinen suostumus, jotta muutos sitoo takaajaa.

Ilman takaajan suostumusta voidaan kuitenkin sopia sellaisesta maksuajan pidentämisestä tai muusta päävelan ehdon muutoksesta, jonka vaikutus takaajan vastuuseen on vähäinen tai jonka peruste on yksilöity päävelkaa koskevassa sitoumuksessa.

Vähäisiä muutoksia, joihin ei tarvita takaajan suostumusta, ovat esimerkiksi päävelan lyhennyserien lykkääminen siten, että lyhennyksistä vapaa aika laina-aikana yhteensä on enintään kaksi (2) vuotta ja/tai päävelan takaisinmaksuajan muuttaminen siten, että laina-aika pitenee enintään kaksi (2) vuotta, jos päävelan alkuperäinen laina-aika on kymmenen (10) vuotta tai enemmän. Jos päävelan alkuperäinen laina-aika on kuitenkin alle kymmenen (10) vuotta, lyhennyksistä vapaa aika voi olla yhteensä enintään yksi (1) vuosi ja/tai laina-ajan pidennys enintään yksi (1) vuosi ilman takaajan suostumusta. Myös päävelan viitekoron vaihtamista pidetään vähäisenä muutoksena, jos viitekorko vaihdetaan OP-Prime-korkoon tai euriborkorkoon.

3.2. Yleistakaus

Yleistakauksissa päävelkojen ehtoja voidaan muuttaa ilman takaajan suostumusta. Takaajan vastuu ei kuitenkaan lisäänny yli takaussitoumuksessa sovitun rahamääräisen ylärajan.

4. Pankin ilmoitukset takaajalle

4.1. Ilmoitukset viivästyksistä, vakuuksien myynnistä ja vakuuksista luopumisista

Pankki ilmoittaa takaajalle päävelkaa koskevasta maksuviivästyksestä tai velallisen konkurssista kuukauden kuluessa maksuviivästyksen tai konkurssin alkamisesta. Takaaja vastaa konkurssin johdosta erääntyneelle saatavalle kertyneistä viivästyskoroista konkurssin alkamisesta lukien.

Pankki ilmoittaa takaajalle päävelkaan liittyvien velallisen antamien panttien myynnistä.

Pankki ilmoittaa takaajalle, mikäli pankki luopuu velallisen omistamasta pantista kokonaan ilman, että pankki saa pantista maksua tai uuden pantin.

4.2. Ilmoitus yleistakaajalle lisävelan myöntämisestä

Pankki ilmoittaa viivytyksettä takaajalle lisävelan myöntämisestä yleistakausta vastaan.

Takaajalla on oikeus pyynnöstä saada pankilta jäljennös siitä luotto-asiakirjasta, jolla velalliselle on myönnetty lisävelkaa.

4.3. Ilmoitukset limiittityyppisen velan pääomasta ja ylityksestä

Pankki ilmoittaa yksityistakaajalle limiittityyppisen velan maksamattoman pääoman kuuden kuukauden väliajoin.

Jos velallinen ylittää limiittityyppiselle velalle sovitun limiitin, pankki lähettää ylityksestä ilmoituksen takaajalle. Takaajalle ei ilmoiteta sovitun limiitin ylityksestä, joka johtuu korkojen, viivästyskorkojen, pankin maksujen ja palkkioiden sekä päävelkasitoumuksesta johtuvien muiden maksuvelvoitteiden kirjaamisesta tilille pankin saatavaksi.

4.4. Ilmoituksen saapuminen

Kun pankki antaa takaajalle ilmoituksen OP-verkkopalveluissa tai lähettää sen takaajan osoitteeseen, takaajan katsotaan saaneen ilmoituksen viimeistään seitsemäntenä päivänä lähettämisen jälkeen.

5. Takaajan oikeus saada tietoja

Takaajalla on oikeus pyynnöstä saada tietoja pankilta päävelasta ja velallisen maksukykyyn vaikuttavista seikoista.

3311373f

6. Takaajan oikeus rajoittaa vastuutaan takauksen voimassaoloaikana

Takaaja voi yleistakauksen voimassaoloaikana ilmoittaa ajankohdan, jonka jälkeen syntyvistä pääveloista hän ei vastaa. Rajoitus tulee voimaan, kun takaajan ilmoitus on saapunut pankille, jollei ilmoituksessa ole mainittu myöhempää ajankohtaa.

Yksityistakaaja, joka on antanut takauksen limiittityyppisen luoton vakuudeksi, voi takauksen voimassaoloaikana ilmoittaa ajankohdan, jonka jälkeen syntyvästä päävelasta hän ei vastaa. Rajoitus tulee voimaan, kun takaajan ilmoitus on saapunut pankille, jollei ilmoituksessa ole mainittu myöhempää ajankohtaa.

Erityistakauksessa takaaja ei voi rajoittaa vastuutaan takaussitoumuksen antamisen jälkeen.

7. Pankin oikeus vapauttaa päävelan muut takaajat

Pankilla on perustellusta syystä oikeus ilman takaajan suostumusta vapauttaa päävelan muut takaajat, vaikka pankki ei saisi maksua tai takauksien tilalle muuta vakuutta. Vastuuseen jäävän takaajan vastuu pankkiin nähden ei tällöin vähene takaussitoumuksessa sovitusta. Muiden takaajien vapauttaminen ei vaikuta takaajien mahdollisiin keskinäisiin takautumisoikeuksiin.

Pankki ilmoittaa takaajalle saman päävelan muiden takaajien vapauttamisesta.

8. Vakuudesta luopuminen

Pankki voi luopua päävelan vakuudeksi annetusta vierasvelkapantista takaajan vastuun vähenemättä. Pankki voi perustellusta syystä luopua päävelan vakuudeksi annetusta velallisen omistamasta pantista ilman takaajan suostumusta, vaikka pankki ei saisikaan velasta maksua tai vakuuden tilalle uutta vakuutta. Takaajan vastuu ei tällöin vähene.

Jos takaus on täytetakaus, ensisijaisesta pantista luopuminen ei lisää takaajan vastuuta, ellei takaaja ole antanut suostumustaan pantista luopumiseen.

9. Takaajan oikeus velallisen antamaan panttiin

9.1. Lisäluoton myöntäminen velallisen antamaa panttia vastaan

Pankilla on oikeus myöntää panttia vastaan uutta velkaa ilman takaajan suostumusta. Tällöin pankilla on parempi oikeus panttiin myös uuden velan osalta. Jos takaus on täytetakaus tai jos takaaja on pankin vaatimuksesta maksanut päävelan tai osan siitä, pankilla on parempi oikeus panttiin uuden velan osalta vain, jos takaaja on antanut suostumuksensa siihen.

9.2. Takaajan oikeus panttiin maksusuorituksensa jälkeen

Jos takaaja maksaa päävelan tai osan siitä, päävelan vakuutena maksuhetkellä oleva velallisen omaisuus on panttina myös takaajan takautumissaatavasta, jolloin pankilla ei ole oikeutta luovuttaa panttia velalliselle ilman takaajan suostumusta. Pankilla on kuitenkin takaajaa parempi oikeus velallisen pantiksi antamaan omaisuuteen, jos päävelka on maksettu vain osittain tai jos velallisen omaisuus on vakuutena myös pankin muusta saatavasta.

Jos kysymyksessä on täytetakaus, pankilla on parempi oikeus ensisijaisessa vastuussa olevaan panttiin, jos päävelkaa on maksettu vain osittain tai jos pantti on ennen takaussitoumuksen antamista annettu vakuudeksi myös pankin muusta saatavasta taikka jos takaaja on antanut suostumuksensa siihen, että pankilla on parempi oikeus panttiin myös uuden velan osalta.

Maksettuaan päävelkaa takaajan on, turvatakseen mahdollisen oikeutensa panttiin, kirjallisesti ilmoitettava ja esitettävä tarpeellinen selvitys pankille maksusta.

9.3. Pankin oikeus luovuttaa pantin erääntynyt tuotto

Pankilla on oikeus luovuttaa pantin omistajalle pantin erääntynyt tuotto ja panttiin liittyvät oikeudet takaajan vastuun siitä vähenemättä.

10. Pankin oikeus siirtää tai jakaa takaus

Pankilla on oikeus siirtää tai jakaa takaus päävelan tai sen osan siirron yhteydessä sekä sopia siirronsaajan kanssa siitä, miten takaus saatavan siirron jälkeen kattaa pankin ja siirronsaajan saatavan. Takaajan vastuu ei siirron tai jaon johdosta lisäänny.

11. Maksun peräytyminen

Takaus on päävelan maksusta huolimatta aina voimassa, jos päävelan maksu peräytetään takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain, tuomioistuimen päätöksen tai muun vastaavan syyn perusteella.

12. Päävelan eräännyttäminen

Jos päävelan erääntyminen edellyttää velalliseen kohdistettua irtisanomista tai muuta eräännyttämistointa, pankki saa vaatia maksua takaajalta vain, jos eräännyttämistoimi on kohdistettu sekä velalliseen että takaajaan.

Jos velallinen on asetettu konkurssiin tai jos on aloitettu velallisen velkajärjestely tai yrityssaneeraus tai jos tällaisessa menettelyssä on määrätty päävelkaa koskeva väliaikainen kielto, pankki saa vaatia päävelkaa takaajalta ilman velalliseen kohdistettua eräännyttämistointa.

13. Takaajan ennenaikainen suoritus

Takaajalla on oikeus maksaa erääntymätön päävelka, jos velallisella olisi oikeus maksaa velka ennenaikaisesti. Jos velallisella olisi velvollisuus maksaa pankille kuluja päävelan maksusta, takaajan on maksettava samat kulut, jos hän maksaa velan.

14. Luottotietojen käyttäminen

Pankki käyttää luottoa myöntäessään ja valvoessaan sekä takausta hyväksyessään sitoumuksenantajan henkilöluottotietoja. Luottotiedot hankitaan luottotietorekisterinpitäjän (esim. Suomen Asiakastieto Oy) ylläpitämästä luottotietorekisteristä.

15. Takaajan maksun laiminlyönnin tallettaminen luottotietorekisteriin

Pankilla on oikeus ilmoittaa ja rekisterinpitäjällä oikeus tallettaa takaussitoumuksesta johtuvien maksuvelvoitteiden laiminlyönti luottotietorekisteriin, kun maksu on viivästynyt vähintään 60 päivää maksukehotuksessa mainitusta alkuperäisestä eräpäivästä eivätkä pankki ja velallinen ole tehneet alkuperäisen eräpäivän jälkeen uutta maksusopimusta taikka tallettaminen on lainsäädännön tai tietosuojaviranomaisen päätöksen nojalla muuten sallittu.

16. Ylivoimainen este

Sopijapuoli ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu ylivoimaisesta esteestä tai vastaavasta syystä aiheutuvasta sopijapuolen toiminnan kohtuuttomasta vaikeutumisesta.

Sopijapuoli on velvollinen ilmoittamaan toiselle sopijapuolelle niin pian kuin se on mahdollista häntä kohdanneesta ylivoimaisesta esteestä. Jos ylivoimainen este koskee pankkia, pankki voi ilmoittaa asiasta valtakunnallisissa päivälehdissä tai verkkosivuillaan.

17. Oikeuspaikka ja sovellettava laki

Takaaja voi nostaa tästä takauksesta aiheutuvia riitaisuuksia koskevan kanteen pankkia vastaan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä pankilla on kotipaikka tai sen hallintoa pääasiallisesti hoidetaan taikka sen Suomessa sijaitsevan paikkakunnan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä takaajalla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka. Jollei takaajalla ole asuinpaikkaa Suomessa, riitaisuudet käsitellään käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä pankilla on kotipaikka tai sen hallintoa pääasiallisesti hoidetaan.

Tähän takaukseen sovelletaan Suomen lakia.

FK|Finanssialan Keskusliitto FC|Finansbranschens Centralförbund

TIETOJA TAKAAJALLE

Tämän asiakirjan tarkoituksena on kertoa takaajalle yleisesti takauksesta sekä takaajan oikeuksista ja velvollisuuksista velan myöntäneeseen pankkiin nähden. Yksittäisen takauksen ehdot ovat takaussitoumuksessa.

1. Mikä on takaus

Takauksessa takaaja ottaa vastuun toisen henkilön velan maksamisesta. Jos velallinen ei maksa velkaa sovitulla tavalla, velka voidaan periä takaajalta. Takaussitoumuksen antamiseen on syytä suhtautua huolellisesti ja harkiten.

Takaaja vastaa takaamastaan velasta kaikella henkilökohtaisella omaisuudellaan. Käytännössä pankille annettavat takaukset ovat aina omavelkaisia eli pankki voi vaatia maksua suoraan takaajalta heti, kun velka on erääntynyt.

Erityistakaus koskee yhtä tai useampaa takaussitoumuksessa yksilöityä velkaa.

Yleistakausta annettaessa ei yksilöidä, mistä veloista takaaja vastaa. Takaus on velallisen kaikkien nykyisten ja tulevien velkojen vakuutena. Velallinen voi ottaa uusia lainoja ja takaaja vastaa niistäkin.

2. Takaaja

Takaaja voi olla joko luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, esimerkiksi yritys, yhdistys tai säätiö.

Takauksen antanutta luonnollista henkilöä kutsutaan yksityistakaajaksi. Yksityistakaajaa suojaavista säännöksistä ei voida poiketa sopimusehdoilla.

Yksityistakaajia eivät kuitenkaan ole velallisyrityksen tai sen emoyrityksen omistaja tai johtoon kuuluva henkilö. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi toimitusjohtaja, hallituksen jäsen, vastuunalainen yhtiömies tai henkilö, joka omistaa vähintään kolmasosan velkaa ottavasta yrityksestä tai sen emoyrityksestä.

3. Mistä takaaja vastaa

Takaaja vastaa velan pääoman ohella sen koroista sekä kuluista ja palkkioista. Jos viitekoron arvo tai valuuttamääräisen velan valuuttakurssi muuttuu, takausvastuu vähenee tai kasvaa vastaavasti. Velan ehdot sitovat takaajaa.

Jos tarkoituksena on, että pankki saa periä takaajalta vain tietyn rahamäärän tai prosenttiosuuden velasta, tästä on sovittava takaussitoumuksessa.

4. Useita takaajia

Vaikka takaajia on useita, takaaja saattaa joutua maksamaan yksin koko velan. Pankki ei ole velvollinen perimään velkaa muilta takaajilta, vaikka he olisivat maksukykyisiä. Lisäksi takaajan kannattaa ottaa huomioon, että muiden takaajien taloudellinen asema saattaa heikentyä takauksen antamisen jälkeen.

5. Yleistakaus

Yleistakauksen antavaa luonnollista henkilöä suojataan rajoittamalla takausvastuu määrällisesti ja ajallisesti. Takaaja ja pankki sopivat määrästä, joka takaajalta voidaan enintään periä. Rahamäärä on ilmoitettava kiinteänä (esim. 100 000 euroa). Myös korot ja muut liitännäiskustannukset sisältyvät tähän määrään, jollei niiden osalta ole sovittu erillistä enimmäismäärää.

Takauksen ajallinen rajoitus tehdään yleensä ehdolla, jonka mukaan takaaja vastaa ainoastaan ennen määräpäivää syntyneistä veloista. Tällöin määräpäivän ylittyminen ei lakkauta takaajan vastuuta vaan määrittää sen, mitkä velat kuuluvat takauksen piiriin.

Jollei takausvastuuta ole rajattu edellä olevan mukaisesti, takaaja vastaa vain sellaisista veloista, joiden myöntämisen yhteydessä takaus on annettu tai jotka olivat syntyneet ennen takaussitoumuksen antamista ja olivat tuolloin takaajan tiedossa.

Takaussitoumuksessa sovitun määrällisen ja ajallisen rajoituksen lisäksi yleistakauksen antaneella henkilöllä on aina oikeus määrätä ajankohta, jonka jälkeen syntyvästä velasta takaaja ei vastaa. Rajoitus tulee voimaan, kun takaajan ilmoitus on saapunut pankille, jollei ilmoituksessa ole mainittu myöhempää ajankohtaa. Rajoitusilmoitus on syytä tehdä kirjallisesti. Rajoitus ei vähennä takaajan vastuuta ennen rajoituksen voimaantuloa syntyneistä veloista korkoineen ja liitännäiskustannuksineen.

Yhden takaajan tekemä rajoitus ei vähennä muiden takaajien vastuuta.

6. Takaus limiittityyppisestä velasta

Limiittityyppisen velan, kuten tililuoton, osalta yksityistakaaja voi rajoittaa takausvastuutaan määräämällä ajankohdan, jonka jälkeen syntyvästä velasta takaaja ei vastaa. Rajoitus ei vähennä takaajan vastuuta ennen rajoituksen voimaantuloa syntyneestä velasta korkoineen ja liitännäiskustannuksineen. Rajoitus tulee voimaan, kun takaajan ilmoitus on saapunut pankille, jollei ilmoituksessa ole mainittu myöhempää ajankohtaa. Rajoitusilmoitus on syytä tehdä kirjallisesti.

Yhden yksityistakaajan tekemä rajoitus ei vähennä muiden takaajien vastuuta.

7. Täytetakaus asuntoluotosta

Yksityistakaajan antama takaus on aina täytetakaus, jos velka on myönnetty pääasiallisesti asunnon tai vapaa-ajan asunnon hankkimista tai kunnostamista varten ja jos kyseinen asunto tai vapaa-ajan asunto on velan vakuutena. Tällöin kyseinen asunto on ensisijainen pantti. Täytetakaus vastaa vain siitä velan osasta, jota vakuutena olevan velallisen asunnon myynnistä saadut varat eivät riitä kattamaan.

Asuntona pidetään pääasiassa asumiseen tai vapaa-ajan asumiseen tarkoitettua omaisuutta, joka voi olla kiinteistö tai esimerkiksi asunnon hallintaan oikeuttavat osakkeet. Asunnon ei tarvitse olla velallisen omassa käytössä.

Jos vakuutena on kiinteistö, ensisijaisena panttina ovat asuntoon liittyvän velan vakuudeksi pantatut panttikirjat. Kiinteistöä voi rasittaa myös näitä paremmalla etusijalla olevia panttikirjoja, joiden haltijoilla on parempi oikeus kiinteistön myyntihintaan.

Ensisijainen pantti voi myös olla muiden velkojen vakuutena. Jos velallisen asunto vastaa ensin myös muista veloista, asunnon myynnistä saadut varat on oikeus käyttää ensisijaisesti niiden maksuun.

Jos asuntolainan vakuutena on omistusasuntolainojen valtiontakauksesta annetun lain mukainen valtiontakaus, asunto on aina ensisijaisesti valtion takaaman lainan vakuutena.

8. Velan ehtojen muutokset

Velan ehtojen muuttaminen takaajan vahingoksi edellyttää takaajan suostumuksen.

Takaajan suostumusta ei kuitenkaan tarvita tavanomaisina pidettäviin maksuajan pidennyksiin tai muutoin vähäisiin muutoksiin luottosuhteen ehdoissa. Suostumusta ei myöskään edellytetä silloin, kun takaus on annettu yleistakauksena tai kun muutos on yksilöity luotto- tai takausehdoissa.

Takaajalta ei voida velkasuhteen perusteella vaatia enempää kuin velalliselta. Jos pankki vapauttaa velallisen tai jonkun velallisista joltain osin velanmaksusta, myös takaaja vapautuu siltä osin. Velan määrän alentaminen tai maksuvelvollisuuden poistaminen tuomioistuimessa vahvistetussa velkajärjestelyssä ei kuitenkaan vähennä takaajan vastuuta.

9. Tietojen antaminen takaajalle

Pankki selvittää ennen luottopäätöstään velallisen maksukyvyn. Maksukykyä koskevat tiedot saadaan pääosin velalliselta itseltään ja luottotietorekisteristä. Velallisen maksukykyyn vaikuttavat hänen tulonsa, menonsa, velkansa ja muut sitoumuksensa.

Pankki kertoo takaajalle nämä velallisen maksukykyyn vaikuttavat tiedot ennen takaussitoumuksen allekirjoittamista.

Pankki ilmoittaa takaajalle takauksen piiriin kuuluvaa velkaa koskevasta maksuviivästyksestä. Jos pankki ei ole ilmoittanut maksuviivästyksestä kuukauden kuluessa, pankki voi periä takaajalta viivästyneelle määrälle korkoa tai viivästyskorkoa vasta ilmoituksen lähettämisen jälkeiseltä ajalta.

Niin kauan kuin takaus on voimassa, yksityistakaaja voi pyytää pankilta tietoja velasta ja siitä, kuinka velallinen hoitaa velkaansa. Yksityistakaajalla on lisäksi halutessaan oikeus saada pankilta tietoja myös velallisen muista veloista ja sitoumuksista sekä muista velallisen maksukykyyn vaikuttavista seikoista. Tiedonsaantioikeus koskee pankin tiedossa olevia seikkoja ja velallisen luottotietoja. Pyydetyillä tiedoilla on oltava merkitystä takaajan riskin arvioimisessa. Pankki perii palveluhinnaston mukaisen maksun tietojen luovuttamisesta aiheutuneista kustannuksista.

Yleistakauksessa pankki ilmoittaa yksityistakaajalle jokaisesta uudesta luotosta erikseen. Vaihtoehtoisesti voidaan sopia, että pankki ilmoittaa takauksen piiriin kuuluvien velkojen määrän yksityistakaajalle vähintään puolen vuoden välein.

Limiittityyppisen velan käytössä oleva määrä ilmoitetaan yksityistakaajalle puolen vuoden välein.

10. Velan periminen takaajalta

Velkaa voidaan periä takaajalta, kun velka on erääntynyt. Erääntyminen voi johtua sovitun luottoajan päättymisestä tai siitä, että velka on irtisanottu esimerkiksi maksun laiminlyönnin vuoksi.

Pankki ei ole velvollinen perimään velkaa ensin velalliselta. Pankki ei myöskään ole velvollinen perimään velkaa ensin muista vakuuksista, ellei kysymyksessä ole täytetakaus.

Pankilla on oikeus vaatia täytetakaajalta maksua vasta sen jälkeen, kun velallisen asunto on myyty tai kun ulosotossa on todettu, että asunnon myynnille on este. Täytetakaaja voi halutessaan maksaa velan estääkseen velallisen omistaman asunnon myynnin tai viivästyskorkojen kertymisen.

11. Irtisanotun velan maksaminen alkuperäisten ehtojen mukaisesti

Yksityistakaaja voi maksaa velkaa ennen irtisanomista voimassa olleiden velan ehtojen mukaisesti, vaikka velka on maksuviivästyksen johdosta irtisanottu kesken luottoajan. Menettely edellyttää kuitenkin, että takaaja suorittaa velkojalle rästissä olevat maksuerät ja asettaa maksamattomasta pääomasta turvaavan vakuuden.

12. Takaajan maksaman määrän periminen velalliselta

Jos takaaja maksaa velkaa pankille, takaajalla on takautumisoikeus eli oikeus saada velalliselta pankille maksamansa määrä korkoineen ja kuluineen. Takaajan on syytä säilyttää kuitit perimistä varten.

Jos velallinen on antanut velasta pantin, on takaajalla oikeus saada maksu velallisen antamasta pantista pankin saatavien jälkeen. Mikäli pantin omistaa velallinen ja muu henkilö yhdessä, ei muun kuin velallisen omistama osuus ole panttina takaajan takautumissaatavasta, ellei tästä ole toisin sovittu.

13. Takaajan maksaman määrän periminen muilta takaajilta

Jos takaajia on useita, he vastaavat keskinäisessä suhteessaan velasta saman suuruisin osuuksin.

Takaussitoumuksissa mahdollisesti sovitut takausvastuiden rajoitukset vaikuttavat takaajien keskinäiseen vastuuseen. Velan maksaneella takaajalla on oikeus vaatia maksamaansa määrää toisilta takaajilta, jos velkaa on jäljellä vähemmän kuin takausten määrät yhteensä ja takaajan maksu on vähentänyt toisten takaajien takausvastuun määrää.

Esimerkki 1

Velka on 30 000 euroa ja yksi velan kolmesta takaajasta maksaa koko velan. Velan maksanut takaaja voi vaatia kummaltakin muulta takaajalta 10 000 euroa.

Esimerkki 2

Velka on 20 000 euroa. Takaaja A on taannut koko velan ja takaaja B on antanut 6 000 euron takauksen. Jos A maksaa velan kokonaan, hän voi vaatia B:ltä 3 000 euroa eli puolet yhdessä taatusta 6 000 eurosta.

Esimerkki 3

A ja B ovat kumpikin antaneet 6 000 euron takauksen 20 000 euron velasta. Jos velkaa on jäljellä 12 000 euroa tai enemmän ja A maksaa koko takaamansa määrän, A ei voi vaatia maksua B:ltä. Jos velkaa on jäljellä vain 5 000 euroa ja A maksaa pankille 3 000 euroa ja B 2 000 euroa, A voi vaatia B:ltä 500 euroa.

Jos velkaan annetaan myöhemmin uusi takaus, jota ei ollut edellytetty velkaa myönnettäessä, myöhemmin takaussitoumuksen antaneella takaajalla on oikeus periä koko maksamansa määrä aiemmilta takaajilta. Aiemmin takaussitoumuksen antaneilla takaajilla ei sitä vastoin ole oikeutta periä maksamaansa määrää myöhemmiltä takaajilta.

Takaajat voivat sopia keskinäisestä takautumisoikeudestaan myös toisin.

14. Saatavan vanhentuminen

Pankin saatava takaajalta vanhentuu, jos pankki ei vaadi sitä kolmen vuoden kuluessa velan erääntymisestä. Vanhentuminen keskeytyy myös, kun pankki muistuttaa takauksesta tai kun takaaja maksaa velkaa.

Takaajan saatava velalliselta tai toiselta takaajalta vanhentuu, jos takaaja ei vaadi sitä kolmen vuoden kuluessa siitä, kun takaaja maksoi velkaa. Vanhentuminen keskeytyy myös, kun saatavasta muistutetaan tai sitä maksetaan.

Vanhentuminen on keskeytettävä jokaista velallista ja jokaista takaajaa kohtaan erikseen.

Vanhentumisen keskeytyksestä alkaa uusi kolmen vuoden vanhentumisaika.

15. Velkajärjestelyn ja yrityssaneerauksen vaikutukset takaajan asemaan

Pankki saa periä takaajalta velan sen aikaisempien ehtojen mukaisesti, vaikka velan ehtoja olisi velallisen osalta muutettu velkajärjestelyssä tai yrityssaneerauksessa.

Jos velallinen säilyttää vakuutena olevan omaisuuden velkajärjestelyssä tai yrityssaneerauksessa, pankki saa vaatia täytetakauksen antaneelta vain sitä osaa velasta, jolle ei maksuohjelman mukaan kerry suoritusta. Jos velallisen antama pantti kuitenkin joudutaan myymään, pankki voi vaatia täytetakauksen antaneelta suoritusta aikaisempien ehtojen mukaisesti. Täytetakauksen antanut ei kuitenkaan vastaa viivästyskorosta, joka maksuohjelman aikana kertyisi velallisen maksettavaksi määrätylle velalle.

16. Velallisen tai takaajan kuolema

Pankin oikeus takaukseen säilyy, vaikka velallinen tai takaaja kuolee. Tällöin pankilla on oikeus irtisanoa velka velan ehtojen mukaisesti ja vaatia velkaa takaajalta tai sopia kuolinpesän kanssa velan hoitamisesta.

17. Yritys velallisena

Jos yritys, yhteisö tai säätiö on velallisena, sen omistajat, jäsenet tai edustajat eivät pääsääntöisesti vastaa velasta henkilökohtaisesti. Vain avoimen yhtiön yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat yrityksen velasta henkilökohtaisesti. Toiminimellä toimiva henkilö vastaa yritystoimintaa varten ottamastaan velasta henkilökohtaisesti kaikella omaisuudellaan.